

การรักษามะเร็งโดยทางวัฒนธรรม

ผู้ป่วยมะเร็งมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และขณะนี้โตอันดับขึ้นมาเป็นลำดับ ๓ ของสาเหตุการตายของคนไทยแล้วการแพทย์แผนปัจจุบันรักษามะเร็งได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่ที่เด่นชัดก็คือผู้ป่วยมะเร็งและญาติมีความวิตกกังวล และโหม่นสอทุกข์ยาก หรือรวมเรียกว่าสุขภาพจิตเสียขนาดหนัก แพทย์ก็ยุ่งเกินไปไม่มีเวลามาสนใจกับสุขภาพจิตของผู้ป่วยและญาติในเรื่องต่าง ๆ

การรักษาโรคมะเร็งมีวิธีการมากมายหลายอย่าง การแพทย์แผนปัจจุบันมุ่งเน้นการวินิจฉัยโรคมะเร็ง แต่รักษาน้อย การแพทย์แผนโบราณหรือแผนพื้นเมืองเน้นการรักษามากแต่วินิจฉัยน้อย การแพทย์แผนพื้นบ้านใช้การรักษามากมายหลายรูปแบบ เช่น การนวด การพยายามช่วยเหลือ และการให้กำลังใจโดยครอบครัว เพื่อนบ้าน หมอยา หมอพระ ฯลฯ ซึ่งอาจสรุปว่าคงไม่ค่อยมีผลโดยตรงต่อโรค แต่ให้ผลยิ่งใหญ่ทางสุขภาพจิต ซึ่งเกิดจากความพึงพอใจ (satisfaction) การรักษาที่ช่วยให้สุขภาพจิตดีย่อมเพิ่มคุณภาพชีวิต

การเพิ่มคุณภาพชีวิตควรเป็นเครื่องวัดผลของการรักษาโรค เน้นอนการรักษาโรคให้หายเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิต แต่การรักษาโรคที่ไม่หายก็อาจรักษาด้วยการเพิ่มคุณภาพชีวิตได้ การรักษาโดยไม่คำนึงถึงการเพิ่มคุณภาพชีวิตก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่ผู้ป่วยและครอบครัวเพิ่มขึ้น

ในการรักษามะเร็ง ควรมีการรักษาทางสุขภาพจิตควบคู่ไปด้วย โดยกลุ่มคนที่ไม่จำเป็นต้องเป็นแพทย์อาจเป็นพยาบาล เป็นอาสาสมัคร เป็นพระ ที่ให้กำลังใจผู้ป่วย แนะนำวิธีทำจิตใจให้เป็นปัสสสร (transcendence) จากการทดลองกันมาแล้วพบว่าเมื่อผู้ป่วยมีจิตปัสสสร และมีความรู้สึกร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (socialization) ไม่เดี๋ยวตาย ผู้ป่วยจะมีความสุขอย่างยิ่ง อาจเป็นความสุขที่ไม่เคยพบมาก่อน เป็นคุณภาพชีวิตอย่างยิ่งและถึงกับทำให้หายจากมะเร็งก็มี ดังปรากฏในหนังสือเรื่อง **เปลี่ยนชีวิต – พิชิตมะเร็ง** ที่ ‘หมอชาวบ้าน’ ได้จัดพิมพ์ขึ้น

นี่เป็นตัวอย่างว่า ในสภาพที่เลวร้าย ก็สามารถส่งเสริมสุขภาพจิต และเพิ่มคุณภาพชีวิตได้

ขอให้แพทย์ จิตแพทย์ พยาบาล พระภิกษุสงฆ์ อาสาสมัคร ให้ความสนใจเรื่องนี้ และส่งเสริมให้กลุ่มอาสาสมัครช่วยผู้ป่วยมะเร็งกันมาก ๆ เกิด จะเพิ่มคุณภาพชีวิต ทั้งของผู้ป่วย และของกลุ่มอาสาสมัครเอง ก่อให้เกิดความสุขในสังคม เพราะมนุษย์จะมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบใหม่